

Missbruks- och beroendevården – en samverkansgranskning

Landstingsstyrelsen har i flera avseenden inte säkerställt att det bedrivs en ändamålsenlig missbruks- och beroendevård med en tillräcklig intern kontroll.

- Missbruks- och beroendevården är inte heller likvärdig i länet, menar revisorerna

Cirka 35 000 personer i Norrbotten beräknas vara beroende eller ha en riskabel alkoholkonsumtion. 800 personer i länet beräknas ha en riskabel konsumtion eller vara beroende av narkotika. 7 000 bedöms ha ett skadligt bruk av läkemedel. Missbruks- och beroendevården är ett komplext område. Ny kunskap om vård- och behandlingsformer och behoven av samverkan mellan kommuner och landsting ställer krav på en organisation som klarar att skapa förutsättningar för en effektiv vård och behandling.

PwC HAR FÅTT I UPPDRAG av landstingsrevision att i samverkan med ett antal kommuner¹ granska missbruks- och beroendevården i länet och om denna vård bedrivs på ett ändamålsenligt sätt med en tillräcklig intern kontroll. Inom landstinget ingår divisionerna Primärvård, Vuxenpsykiatri och Medicinska specialiteter i granskningen.

Granskningen har först gått igenom ett antal styrdokument som divisionsplaner, rutindokument, behandlingsriktlinjer och handlingsöverenskommelser. Därefter har en webenkät skickats till utvalda befattningshavare i de granskade divisionerna och medverkande kommunerna. Slutligen har ett antal personer från landstinget och kommunerna som har beröringspunkter med patienter som har missbruks- och beroendeproblem intervjuats.

FÖR LANDSTINGETS DEL bedömer granskningen att missbruks- och beroendevården i flera avseenden inte bedrivs ändamålsenligt och att den interna kontrollen i vissa fall inte är tillräcklig.

Det finns en Länsstrategi för missbruks- och beroendevården i Norrbotten. Denna är ett viktigt övergripande styrdokument som ger landstinget och kommunerna en god grund att stå på när det gäller ansvarsfördelning och samverkan. Men, flera områden som omfattas av strategin behöver förankras bättre, utvecklas och tydliggöras, och det framför allt på lokal nivå.

GRANSKNINGEN SER varierande förutsättningar i olika delar av länet, vilket leder till märkbara skillnader i omhändertagande av missbrukare beroende på var man bor. Det gäller främst tillnyktring och abstinensbehandling.

Granskningen bedömer vidare att samverkan mellan kommunerna och primärvården ofta fungerar bra. Samarbetet mellan kommunerna och den specialiserade slutenvården är däremot i många fall inte tillfredsställande.

Möjligheter till kompetensutveckling för den personal som i arbetet möter missbrukare är goda. Däremot varierar enligt granskningen intresset för aktiviteter kring denna kompetensutveckling mellan landstingets enheter.

VID DE ENHETER SOM GRANSKATS inom landstinget är det endast division Vuxenpsykiatri och Missbruks- och beroendeenheten i Luleå som viss del årligen följer upp missbruks- och beroendevården. Vid vårdcentralerna och de internmedicinska enheterna görs inga uppföljningar eller rapporteringar alls. Därför bedöms den interna kontrollen inte vara tillräcklig, vare sig när det gäller uppföljningar på övergripande- eller individnivå.

Revisorernas kommentarer

Revisorernas sammantagna bedömning är att landstingsstyrelsen i flera avseenden inte har säkerställt att det bedrivs en ändamålsenlig missbruks- och beroendevård samt att den interna kontrollen inte är tillräcklig. Missbruks- och beroendevården är inte heller likvärdig i länet.

Revisorernas skrivelse till landstingsstyrelsen, 2012-11-21
Pw C:s rapport "Missbruks- och beroendevården", november 2012

För information, kontakta: Landstingsrevisionens ordförande,
Marita Björkman-Forsman, 070-350 79 27
Pw C, Jan-Erik Wuolo, 070-63 62 22 1

Information om landstingsrevisorernas skrivelser, granskningsrapporter och granskningssammandrag finns även under www.nll.se/landstingsrevisionen

¹ Boden, Jokkmokk, Gällivare, Kiruna, Pajala, Övertorneå och Kalix